

НАЦІЯ

План

1. Поняття нація.
2. Нація політична та етнічна.
3. Міжнаціональна диференціація й інтеграція.
4. Націоналізм.
5. Міжнаціональні конфлікти та шляхи їх подолання.

Нація- стала група людей, об'єднаних спільним походженням та історією, мовою і культурою, територією й економікою, самосвідомістю та певними інтересами.

Нація - історично сформована спільнота людей, якій притаманні спільні економічне життя, мова, територія, певні ознаки психології, які виявляються в особливостях її культури, мистецтва та побуту.

Нація – територіально- об'єднана етнічна спільнота, що усвідомлює історичну, культурну та економічну єдність, має спільне бачення свого майбутнього через процес відновлення історичної пам'яті, виховання національної інтелігенції та розвитку мови, культури, традиції та звичаїв.

Націю можна трактувати як спільність людей, що формуються завдяки єдності таких засад:

- Територіальних (кожна нація має свою територію).
- Етнічних (нація формується, як правило, з людей одного етнічного складу; етнічні ознаки – самосвідомість, мова, усвідомлення спільності походження, єдиної історії, традицій).
- Економічних (спільність господарських зв'язків консолідує людей, пов'язує єдиною справою, сподіванням на позитивні результати).
- Загальнокультурних (мови, традицій, звичаїв, обрядів, що передаються від покоління до покоління, з уст в уста).
- Психологічних (нація має спільні риси психологічного складу, які формуються в процесі спільного життя, діяльності, спілкування).

Історична пам'ять — основа, найсуттєвіший чинник формування національної свідомості.

Національна самосвідомість — це сукупність соціальних, економічних, політичних, моральних, етичних, філософських, релігійних поглядів, норм поведінки, звичаїв і традицій, ціннісних орієнтацій та ідеалів, в яких виявляються особливості життєдіяльності націй та етносів.

Складові національної свідомості:

- сприйняття оточуючого світу та ставлення до нього;
- усвідомлення національно-етнічної належності;
- ставлення до історії та культури своєї національно-етнічної спільноти;
- ставлення до представників інших націй і національностей;
- патріотичні почуття та патріотична самосвідомість;
- усвідомлення національно-державної спільності.

Національний інтерес — сукупність потреб і прагнень народів тієї чи іншої держави створити необхідні для себе життєві умови, усвідомлення свого суверенітету, встановлення взаємних відносин з народами інших країн.

Види нації

Політична спільнота громадян певної держави — політична нація.

Часто вживається як синонім терміну держава, коли мається на увазі її населення.

Етнічна спільнота (етнос) з єдиною мовою і самосвідомістю.

У цьому значенні фактично є синонімом терміну народ.

Міжнаціональна диференціація — це процес роз'єднання, розділення, протистояння різних націй, етносів, народів.

Міжнаціональна інтеграція — це процес поступового об'єднання різних етносів, народів і націй через сфери суспільного життя.

Причини міжнаціональної інтеграції

1. Неможливість держав жити ізольовано, що пов'язано з конкретними змінами в економіці практично всіх сучасних країн.
2. Економічний та політичний взаємозв'язок держав.

Прикладом міжнаціональної інтеграції в сучасному світі є країни Європи, об'єднані в Європейський Союз (ЄЄ).

Націоналізм

1. Ідеологія і політика у національному питанні, яка проповідує зверхність національних інтересів над загальнолюдськими, панування однієї нації за рахунок іншої, проголошення національної нетерпимості, розпалює національну ворожнечу;
2. Рух, спрямований на боротьбу за незалежність нації, народу проти іноземних гнобителів.
3. Рух за збереження і розвиток національних традицій, культури, мови, літератури, мистецтва і т. ін.; патріотизм.
4. Реакція пригнобленої нації на своє поневолення

Виступає у двох формах: великодержавний шовінізм пануючої нації і місцевий націоналізм пригнобленої нації.

Великодержавний шовінізм — різновид націоналізму, ідеологія й практика панівної верств панівної нації в багатонаціональній державі, що характеризується проповіданням винятковості чільної (державної) нації та її виключних переваг над іншими націями, що мешкають у країні. Спрямований на пригноблення і поневолення інших націй.

Міжнаціональні конфлікти

Міжнаціональний конфлікт — одна із форм відносин між національними спільнотами, що характеризується станом взаємних претензій, відкритим протистоянням етносів, народів і націй, які мають тенденцію до наростання протистояння аж до збройних зіткнень.

Причини міжнаціональних конфліктів

1. Ускладнення соціально-економічного розвитку країн світу, відчутне відставання багатьох з них.
2. Непродумана або відверто екстремістська політика низки державних діячів.
3. Колонізація населення інших країн.
4. Помилки і прорахунки керівництва ряду країн у розв'язанні національних питань.

Типи міжнаціональних конфліктів

1. Державно-правові (незадоволення правовим становищем нації, прагнення власної державності, конфлікт з владними органами держави, у складі якої перебуває нація).
2. Етнотериторіальні (визначення кордонів нації).
3. Етнодемографічні (захист прав корінної національності).
4. Соціально-психологічні (зміна способу життя, порушення прав людини).

Шляхи розв'язання міжнаціональних конфліктів

1. Усвідомлення усіма людьми неприйнятності насильства, вироблення поваги до національних почуттів всіх етнічних груп.
2. Провадження лояльної, продуманої політики з урахуванням інтересів усіх народів і народностей.
3. Створення ефективно діючих міжнародних комісій, рад, інших організацій для мирного розв'язання національних суперечок.
4. Надання національно-культурної автономії усім бажаючим національним меншинам, що дозволить їм зберегти свою мову, культуру, релігію і традиції.

Шляхи врегулювання міжнаціональних конфліктів

1. Визнання міжнаціональних проблем і розв'язання їх шляхом продуманої національної політики.
2. Використання економічних важелів для нормалізації ситуації.
3. Створення культурної інфраструктури консенсусу, дотримання принципу паритетності у разі призначення людей різних національностей на державні посади, підтримка національної культури.

